

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

No5

2026
MAY

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, may.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

АДАПТИВНОЕ БИЗНЕС-ПЛАНИРОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	10
Шарипов Конгратбай Аvezимбетович, Исматуллаев Темур Равшан угли	
STERJEN KO'NDALANG KESIM YUZASI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORNING QISQA TUTASHUV PAYTIDAGI MEKANIK ZO'RIQISHGA CHIDAMLILIGI	18
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna	
ВЛИЯНИЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ДИНАМИКИ НА РАЗВИТИЕ СФЕРЫ УСЛУГ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА.....	26
Мусаева Шоира Азимовна, Муйинжонов Хусейн Алишерович	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНА	35
Габбарова Ильмира Володиевна	
BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLOATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	41
Amirov Shavkat Rahmatullayevich	
ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	48
Усманова Азиза Баходировна	
PEREGONDAGI HARAKATNI BOSHQARISH TIZIMLARINI MIKROPROTSESSORLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TUZILMAVIY SXEMASINI ISHLAB CHIQISH.....	53
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	62
Alimova Dilafrō'z Tohir qizii	
HUDUDLAR KESIMIDA AHOLI O'SISHINING BANDLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	68
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
QUYOSH FOTOELEKTRIK PANELLARI SAMARADORLIGIGA ATROF-MUHIT OMILLARI VA CHANGLANISHNING TA'SIRI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR	67
Botirov Bozorbek, Iskandarova Charos, Avazov Jonibek, Sultonov Abror	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI	74
Rajapov Xayrulla Bekdurdyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi	
INTERPOLATSION TIKLASH ALGORITMLARINING OCR ANIQLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	82
Aliyev Nodirbek Hamidullo o'g'li	
IKORXONALARDA KORPORATIV BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	89
Muxtorova Shaxlo Farxodovna	
O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH.....	101
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich	
KPI-BASED PERFORMANCE MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON EMPLOYEE PRODUCTIVITY	106
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	

MHXS STANDARTLARIGA O'TISH: KORXONALAR UCHUN AMALIY MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	117
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TURMUSH FAROVONLIGINI BAHOLASHNING KO'P O'LCHOVLI USULLARI VA MEZONLARI	123
Turdikulova Moxira Maxmasharifovna	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING MOLIVAVIY-IQTISODIY IMPERATIVLARI	127
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA RO'Y BERISHI MUMKIN BO'LGAN BAXTSIZ HODISALAR VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI	132
Dehqonov Oyatillo Mansurbek o'g'li, Abduraxmanov Abdurashid Ataxanovich	
VTULKA DETALINI ISHLAB CHIQUARISHDA SHTAMPLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQUISH...	143
Abdullayev Fatxulla, Xasanov Kamoliddin, Yolg'ashova Madina, Jo'rayev Muhiddin	
JAHON MOLIVAVIY TIZIMINING TRANSFORMATSIYASI.....	147
Qobilova Nodira Qayumjon qizi, Normurodov X.E.	
KORXONALARDA "TEJAMKOR ISHLAB CHIQUARISH" KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJIRIBASI	151
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
HUDUDYIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA MAHSULOT EKSPORTINI DIVERSIFIKATSIYALASH YO'LLARI	156
Mamadjanova Tuyg'unoy Axmadjanovna	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA ISHLAB CHIQUARISHNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ASOSIDA YUQORI QO'SHILGAN QIYMATLI MAHSULOTLAR ULUSHINI KENGAYTIRISH	161
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MIKROLOYIHALARNING O'RNI	166
Irgashev Anvar Farxodovich	
XALQARO KOMPANIYALARDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	173
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ДЕГРАДАЦИИ КОМПОНЕНТОВ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МОДУЛЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИМАТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР	178
Дыскин Валерий Григорьевич, Курбанов Юнус Муртаза угли, Жубаназаров Ринат Шапагат Улы	
RIVOJLANGAN DAVLATLARDA CHIQUINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI	184
O'tbosarov Abrorbek Adxamjon o'g'li	
DAVLAT ORGANLARI VA TASHKILOTLARI ICHKI AUDITORLARINING PROFESSIONAL AXLOQ QOIDALARINI ISHLAB CHIQUISH.....	189
Xamidova Zarifa Urol qizi	
AUDIT JARAYONIDA DALIL OLISH VA UNING MUAMMOLARI	196
Ro'zmetov Mansur	
O'ZBEKISTONDA IJTIMOYIY TURIZMNI QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	200
Shaydulova Marjona Alisher qizi	
KORXONALARNING MOLIVAVIY HOLATINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR VA ULARNING MOLIVAVIY TAHLILI AHAMIYATI.....	205
Rizoyev Farrux Hikmatilloevich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDA IQTISODIY SALOHİYATNI TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	210
Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	215
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ	225
Юсупов Зойиржон Ровшан угли, Жумаев Улуғбек Нодирбекович	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	231
Тожалиев Шохрух Талип ўғли	
GAMES ARE A POWERFUL TOOL FOR IMPROVING LANGUAGE LEARNING	236
Kulakhmedova Gulnora Abdurahimovna	
O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING INNOVATSION XIZMATLARI ORQALI KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH	241
Azlarova Aziza Axrorovna	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINI BOSHQARISH VA RISKLARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI	248
Marufxanov Davron Hasanovich	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING YANGI IMKONIYATLARI: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA ISTIQBOLLARI	255
Isakjanova Saboxat Muhamedovna	
MINTAQA IQTISODIYOTI VA SANOATNING RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING NAZARIY YONDASHUVLARI	263
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna	
DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNI JORIY ETISHDA ASOSIY MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH YO'LLARI	268
Anvar Deberdiyev	
RAQAMLI XIZMATLARNING O'ZBEKISTON TASHQI SAVDO BALANSIDAGI O'RNI	272
Latipova Shaxnoza Maxmudovna, Normurodova Zuhra Orzimurod qizi	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLİYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	278
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
IQTISODIY TIZIMDA TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK QOBILIYATIGA YANGICHA YONDASHUV	283
Tadjiev Bexzod Umidjanovich	
OTMNI MOLİYAVIY TA'MINLASHNING INNOVATSION MOLİYAVIY MODELARI	290
Tuxliyev Bozor Karimovich	
TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	293
Abirova Nargizabonu	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLİYALASHTIRISHNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	298
Ro'ziyeva Maftuna Yusufvna	
OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLİYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING EMPIRIK TAHLILI	303
Sharipova Shahlo Istamovna	
METROLOGIYANING ILMIY-METODIK ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	308
Maxmudov Dostonbek Soyibjon o'g'li	
SANOAT KORXONALARIGA KIRITILGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	312
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	317
Ibragimova Saodat, Mirhamidova Dilorom, Shagaipova Gulchehra	

OLIY TA'LIM BITIRUVCHILARI SONINING JISMONIY SHAXSLAR DAROMAD SOLIG'IGA TA'SIRI VA INSON KAPITALI ORQALI IJTIMOIIY XARAJATLARNI BOSHQARISH.....	323
Primova Nigora Ikrom qizi	
GLOBAL BIZNESDA INNOVATSIYALARNING ROLI: YANGI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA STRATEGIK YONDASHUVLAR	331
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ELEKTRON TIJORAT BILAN SHUG'ULLANUVCHI KORXONALARDA MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASI..	337
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	341
Xakimov Akbar Anvarovich	
FOTOELEKTRIK TIZIM SAMARADORLIGIGA HARORAT, SOYALANISH VA DEGRADATSIYA OMILLARINING TA'SIRI.....	344
Majidova Maxliyo A'zam qizi	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	354
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
STUDY OF THE INFLUENCE OF MEMBRANE REACTOR ON METHANE CONVERSION WITH WATER VAPOR AND CARBON OXIDE (IV).....	362
Umida Shabarova, Sugdiyana Abdurasulova	
ESG MANAGEMENT IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN: EVALUATION PRACTICES, KEY DETERMINANTS, AND STRATEGIC PRIORITIES.....	367
Sanemkhan Abdullaeva	
UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	375
Boymirzayev Doniyorbek Anvarjon o'g'li	
PEDAGOGIK MAHORATNI OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ORQALI TA'LIM JARAYONINI TAKOMILLASHTIRADIGAN PLATFORMA ISHLAB CHIQLASH	379
Salomov Shokirjon, Boboyev Shavkat, Normamatov Xayriddin	
ПОВЫШЕНИЕ ОГНЕСТОЙКОСТИ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ ВТОРИЧНОГО ПОЛИЭТИЛЕНА.....	386
Назаров Феруз, Назаров Фарход, Ахмедова Фазилат, Элмуродов Элгез, Янгибоев Асадбек	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Rasulov Akmal Xurshid o'g'li	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	397
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
MADANIY MEROS OBYEKTLARINING TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDAGI STRATEGIK AHAMIYATI	403
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	407
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
XORAZM VILOYATINING IQTISODIY SALOHİYATI VA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TARKIBI HAMDA JORIY HOLATI	411
Karimova Shaxnoza O'ktamovna	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLİYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	418
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ JOYLARIDA TURIZM XIZMATLARI INFRATUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH	423
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
AKTIVLAR QADRSIZLANISHI XARAJATLARINING MOLİYAVIY VA SOLIQ HISOBOTLARIGA TA'SIRI.....	427
Jarimbetov Ajiniyaz Kurbanbaevich	

MUHANDISLIK GEOMETRIYASI VA KOMPYUTER GRAFIKASI FANLARINI O'QITISHDA MULTIMEDIA VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM NATIJALARIGA TA'SIRI: AUDIO VA VIDEOTEKNOLOGIYALAR IXTISOSLIGI MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	430
Utkirova Mamura Faxriddin qizi	
HUDUDIY TADBIRKORLIK TIZIMIDA INVESTITSION RESURLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INSTITUTSIONAL VA EKONOMETRIK YONDASHUVLARI.....	436
Isakov Axmadali Esanbayevich	
MINTAQAVIY OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA INVESTITSION RESURLARNING TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH	444
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
XABAR ALMASHISHGA ASOSLANGAN MARKETINGDA ISTE'MOLCHILARNING SHAXSIY HAYOTINI KUTILMALARI.....	452
Raxmatova Sitora Shuxratjon qizi	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI OPTIMALLASHTIRISH VA SOG'LOM RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH: XORIJIY Tajribalar asosida O'zbekiston Respublikasi Davlat Sektorini INSTITUTSIONAL ISLOH QILISHNING QIYOSIY TAHLILI.....	461
Sharapov Umidjon Shavkatovich	
ZAMONAVIY SERVIS KOMPANIYALAR TANNARXINI ANIQLASHNING DOLZARB YO'NALISHLARI	471
Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
NAVOIY VILOYATINING TURISTIK OBYEKTlARI VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI TAHLILI	477
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	483
Alimova Dilafruz Tohir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TADBIRKORLIKNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich	
QORAKO'L TERI JINGALAKLARINING TAKRORLANMAS KO'RINISHI VA XUSUSIYATLARI.....	492
Hakimova Sh.Q., Azimov J.Sh., Farmonov F.F.	
YOSH TADBIRKORLARNING STARTAP LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	497
Koriev Orif Azizovich	
HUDUDLARDA OLIY TA'LIM VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	502
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Karimov Chuxmor Abdirashidovich	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIYAVIY HOLATI VA MOLIYAVIY NATIJALARI TAHLILI.....	507
Alimov Baxodir Batirovich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISHNING IQTISODIY TAHLILI	513
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINING ROLI	516
Xodjimatom Maksudbek Ubaydullayevich	
MINTAQA TURIZM INDUSTRIYASINING IQTISODIY RIVOJLANISHI VA BOSHQARUV FAOLIYATLARI TAHLILI	520
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Ruziqulov Aziz Tuxtayevich	
TIJORAT BANKLARIDA FINTECH TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH ORQALI MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNI TA'MINLASH: NAZARIY YONDASHUV VA ISTIQBOLLAR.....	526
Nazarova Shohista Tolmas qizi	
METALLARGA BOSIM OSTIDA ISHLOV BERISH JARAYONLARINI RAQAMLI MODELLASHTIRISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	531
Xasanov Kamoliddin Akmal o'g'li, Abdullayev Fatxulla Sagdullayevich, Diyorov Salohiddin Farhod o'g'li, Jalolov Jafar Jamol o'g'li	

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL MABLAG'LARI HISOBINI MHHS ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: USLUBIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	537
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI YASHIRIN IQTISODIYOTNI AMALGA OSHIRISHGA UNDOVCHI OMILLAR.....	543
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
MINTAQANING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	548
Maxmudov Jasurbek Ergashevich	
BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MUZEY OBYEKTINING SIG'IM TAHLILI: FAYZULLA XO'JAYEV UY-MUZEYI TAJRIBASIDA.....	553
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING USTUVORLIKLARI.....	560
Turdiyeva Muqaddas Umarovna	
МОДЕЛЬ ЦИФРОВОГО ОБЪЕКТА ДЛЯ АНАЛИЗА КОМПЛЕКСНЫХ ЦИФРОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОБЪЕКТОВ.....	565
Гулямов Шухрат, Шамсутдинова Винера, Караханова Алсу, Зайниддинова Зебинисо	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMLARI	571
Yuldoshov Otabek Jovli o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING XALQARO KAPITAL BOZORLARIGA INTEGRATSIYASI VA INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	576
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSH SALOHİYATNI SHAKLLANTIRISH VA RAQOBAT USTUNLIKLARINI TA'MINLASH MEXANIZMLARI	583
Asenbaeva Aydaygul, Toshqulova Aziza	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	587
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	591
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
SCENARIO-BASED ECONOMETRIC EVALUATION OF REAL INVESTMENT EFFICIENCY IN SMALL BUSINESS ACTIVITIES.....	601
Otajanov Umid Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIY O'SISHNI RAG'BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEXANIZMLARI.....	611
Iminoxunov Abdukoxor Abdivaitovich	
BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	619
Boltayev Zokirjon Otanazarovich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA SUV RESURSLARI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH USULLARI.....	622
Sapayev Azamat Rustamovich	
ФИСКАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА В СРЕДНЕСРОЧНОМ БЮДЖЕТНОМ ПЛАНИРОВАНИИ.....	626
Е.М. Сои	
BUXORO VILOYATINING YALPI HUDUDIIY MAHSULOT DINAMIKASI VA UNING TARMOQ TUZILMASIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR TAHLILI	631
Raxmonqulova Nafisa Olimjonovna	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	

O'ZBEKISTONDA "O'ZSUVTA'MINOT" AJ TIZIMI KORXONALARINI "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA JALB QILINGAN XUSUSIY INVESTITSİYALAR DINAMIKASINING IQTISODIY TAHLILI	652
Risqibekova Nozimaxon	
WAYS TO REDUCING POVERTY BY INCREASING INCOME: INSTITUTIONAL AND SOCIO-ECONOMIC MECHANISMS	657
Muxammedov Jasurbek Olloberdi ugli, Ganiyev Muhammadjon Khalilovich	
QURILISH KORXONALARIDA XARAJATLARNI KLASSIFIKASIYA QILISH VA HISOBGA OLIH TIZIMI	663
Toshimov Azizbek Hakimovich	
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARIDA SUV RESURSLARIDAN OQILONA FOYDALANISH.....	667
Jobborov Elmurod Normo'minovich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING HUDUDIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI...	672
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
HUDUDLARARO IQTISODIY NOMUTANOSIBLIK VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	677
Erkinova Dildora Ravshonbek qizi	
XORIJIY BANKLAR AMALIYOTIDA RISKLARNI BAHOLASH VA BOSHQARISH TAJRIBASI	683
Kudaybergenova Guzai Kuanishbayevna	
КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К ПОВЫШЕНИЮ РАБОТОСПОСОБНОСТИ МЕТАЛЛОРЕЖУЩЕГО ИНСТРУМЕНТА ПРИ ОБРАБОТКЕ ТРУДНООБРАБАТЫВАЕМЫХ МАТЕРИАЛОВ.....	687
Желтухин Андрей Владимирович	
AUDITORLARNING PROFESSIONAL FIKR VA MULOHAZALARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO ILG'OR TAJRIBALARNING AHAMIYATI	694
Parpiyev Jaxongir Ilxomjonovich	
SOVUTGICH QURILMASIDAGI KONDITSIONERDAN AJRALIB CHIQADIGAN ISSIQLIKDAN MAHSULOTLARNI QURITISHDA FOYDALANISH	699
Nuritov Ikrom, Iboyeva Sevinch, Sultonmurodova Xurino	
ORGANISATIONAL BEHAVIOR IN ENTERPRISES AND ITS IMPACT ON MANAGEMENT DECISION-MAKING: A REVIEW OF THEORIES	704
Djumanov A.A.	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI VA DOLZARB MUAMMOLARI	714
Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Mannabova Madina Sunnatillo qizi	
MILLIY GO'SHT CHORVACHILIGINING INNOVATSION RIVOJLANISHIDA TASHKILIY-IQTISODIY OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	721
Kushakov Faxriddin Baxtiyarovich	
KORXONANING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA XARAJATLAR MONITORINGINING ROLI.....	731
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA KADRLAR TAYYORLASH VA DUAL TA'LIM TIZIMI RIVOJI.....	738
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
YANGI O'ZBEKISTONDA GILAMCHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISH MAQSADLARI VA ISTIQBOLLARI....	741
Musayeva Shoiri Azimovna	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ЖЕНСКОГО ТРУДА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ И ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	746
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
TRANSPORT LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING MAMLAKAT IQTISODIYOTI RIVOJIDAGI O'RNI	754
Abduxalikova Komila Abduxalikovna	

JAMOAT TRANSPORTI KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI AMALGA OSHIRISH USULLARI	758
Berdiyev Temur Azamatovich	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ELEKTRON TIJORAT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI	764
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
NAVOIY VILOYATI XATIRCHI TUMANIDA MAVJUD TURISTIK RESURSLARDAN ICHKI VA XALQARO TURIZMDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	769
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
RAQAMLI PLATFORMALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING INKLUZIVLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	776
Azizbek Nusratov San'atillayevich	
MINERAL VA KIMYOVIY QO'SHIMCHALAR BILAN KOMPLEKS MODIFIKATSIYALASH ORQALI SEMENT MATRITSASI MUSTAHKAMLIGINI OSHIRISH	781
Turgaev Jambul Adilbaevich	
KICHIK BIZNES SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR TRANSFERINI TA'MINLASH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI	787
Yodgorova Xalima To'liqinova	
WAYS TO IMPROVE PRICING POLICY MECHANISMS OF STATE-OWNED ENTERPRISES	792
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
AN'ANAVIY VA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI (MS1H1 SERVO MOTORI MISOLIDA)	798
Pirmatov Nurali Berdiyevich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BARQARORLIK VA LIKVIDLIKNI BOSHQARUV HISOBIGA INTEGRATSIYALASH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI, PROGNOZLASH VA ERTA OGOHLANTIRISH MEXANIZMI	803
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TAYYOR MAHSULOT QADRSIZLANISHI HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH: ISHCHI SCHYOTLARINI JORIY ETISHNING METODIK ASOSLARI	808
Babakulova Matluba Kurbannazarovna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ РАБОТЫ В МАХАЛЛЯХ	812
Kosimjonov Nozimjon Kosimjonovich	
MINTAQALARNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHIDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING AHAMIYATI: NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI	815
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
TURISTIK XIZMAT BOZORINING MOHIYATI, UNING VAZIFALARI VA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	821
Payazov Murod Maqsudovich, Salimova Mumtozbeim Jahongir qizi, Shahnoza Xudoyberdiyeva Davlatovna	
CHIGITLI PAXTA TARKIBIDAN YOT ARALASHMALARNI AJRATISH UCHUN QO'LLANILADIGAN TEXNOLOGIYALAR	825
Bozorov Dilmurod Bahromjon o'g'li, Jakparov Oltinboy Rustamjon o'g'li	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND GREEN INITIATIVES: A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	830
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
SOLIQ INSTRUMENTLARI ORQALI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	834
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li, Ahrorqulov Jonibek Otabek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHI KONSENTRATSIYASINING HUDUDIIY TAHLILI: VILOYATLAR VA MAXSUS IQTISODIY ZONALAR BO'YICHA HERFINDAHL-HIRSCHMAN INDEKSI	839
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	

CHARM-POYABZAL SANOATI TARMOG'INING RIVOJLANISHI VA O'ZIGA XOS JIHATLARI TO'G'RISIDA.....	847
Azimova Feruza Payziyevna, O. Maxmudov	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA RESURS EHTIYOJLARI.....	852
Arziqulova Oybachin Eshquvat qizi	
KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHGA YO'NALTIRILGAN TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	858
Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KREDITLASH TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	864
Tajimuratova Nelufar Vays qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	
BAHOLANGAN RISKLARGA NISBATAN AUDITORNING HATTI-HARAKATLARI	876
A.Z.Avlokulov	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA MOLIYAVIY HISOBOTDA OCHIB BERISHNI TAKOMILLASHTIRISH	880
Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	885
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
FIZIK XAVFSIZLIK NAZORATI VA UNI ISPY DASTURI ASOSIDA MONITORING QILISH.....	892
Usmanbayev Doniyorbek Shuxratovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA STRATEGIK MENEJMENTNING AHAMIYATI	902
Bazarbaeva Dildora Ekramjon qizi, Koshanov Abdimurat Azat uli	
KALSIYLANGAN SODA ISHLAB CHIQRISHDA TEXNOLOGIK PARAMETRLARNI METROLOGIK TA'MINLASHNING AHAMIYATI	910
Ametova Biybisuliu Xamidullaevna, Ametov Quanishbay Xamidullaevich	
ЛЬГОТЫ ПО ПРЯМЫМ И КОСВЕННЫМ НАЛОГАМ И ИХ ГАРМОНИЧНОЕ СООТНОШЕНИЕ	915
Фаттоев Олимжон Гайрат ўғли	
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI QO'LLAB-QUVVATLASHNING KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDAGI INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	920
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH.....	925
Abduraxmonov Valijon G'ofurovich, Yusupova Dilnigora A'zamjon qizi	
IQTISODIY TIZIMDA RISK VA UNING XUSUSIYATLARI TAHLILI.....	929
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALARNI JALB QILISHNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	937
Zayniddinov Aloviddin Zayniddin o'g'li	
SOLIQ NAZORATINING AMALIYOTDAGI SAMARADORLIK JIHATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	945
Nizomxonov Elbekxon Erkinxon o'g'li	
FISKAL MEXANIZMLARNING HUDUDIY RIVOJLANISHGA TA'SIR ETISH XUSUSIYATLARI.....	950
Ne'matov Ne'matulla Erkinboyevich	
ФИСКАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА: ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	955
Воронин Сергей Анатольевич, Ахмедова Фазилат Жураевна	
IMPROVING EMPLOYEE MOTIVATION AND DEVELOPING AN EFFECTIVE INCENTIVE SYSTEM IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT.....	962
Makhmudov Sunnatjon Abdujabbor ugli, Ashurova Jasmina Jo'ra kizi	

O'ZBEKISTONDA KO'P POG'ONALI PENSIYA TIZIMIGA O'TISHNING EKONOMETRIK TAHLILI VA MOLIYAVIY BARQARORLIK MODELLARI	966
Mamatqulova Yayra Dilmurod qizi	
SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIY O'SISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	971
Astanayev Kulmakhammat Sanayevich	
JAHON IQTISODIYOTINING GLOBALLASHUV OMILLARI VA BOSQICHLARI	977
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna	
ISHLAB CHIQARISH KORXONALARIDA JUST-IN-TIME TIZIMIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI ...	981
Mahmudov Sunnatjon Abdujabbor o'g'li	
KORXONALARDA ASOSIY FAOLIYAT XARAJATLARINING AUDITINI AMALGA OSHIRISH XUSUSIYATLARI	986
Djumayeva Guzal Axtamovna, Sag'dullayev Abdullo Valijon o'g'li	
XOM ASHYO VA MATERIALLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	990
Qo'ziyeva Maftuna Otabek qizi, Rafikova Aziza Xurshid qizi	
AHOLI TURMUSH SIFATINI OSHIRISH VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA MEHNAT RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING O'RNI (Navoiy viloyati misolida)	994
O'roqov Mamurali Odil o'g'li	
INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ORQALI BO'LAJAK MUHANDISLARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1000
Ibragimov Suxrob Latifovich	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNI TADQIQ ETISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	1004
Ismailova Nilufar Sabitdjanovna	
СРАВНЕНИЕ МЕТОДОВ ФОРМОВКИ ТРУБ СРЕДНЕГО И БОЛЬШОГО ДИАМЕТРА	1010
Юсупов А.А., Райимкулов С.Х.	
TURIZM XIZMATLARINING RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDAGI RIVOJLANISH DARAJASINI BAHOLASH.....	1015
Qodirov Farrux Ergash o'g'li, Musirmanov Shohboz Usmon o'g'li	
DAVLAT GRANTLARI TANLOVLARINI SHAKLLANTIRISHDA KO'P BOSQICHLI IJTIMOY MASLAHATLASHUV VA RAQAMLI JAMOATCHILIK ISHTIROKI MEXANIZMINING AHAMIYATI.....	1020
Xasanov Jahongir Botir o'g'li	
PAXTA XOM ASHYOSINI CHUQUR QAYTA ISHLASH ORQALI QO'SHIMCHA QIYMAT YARATISH.....	1025
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li, Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RAQAMLASHTIRISH ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI	1030
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОЛОГИИ ОЦЕНКИ И АНАЛИЗА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ «ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ»	1036
Хайдарова Дилдора Жахонгир кизи	
ТЕОРИЯ ОРГАНИЗАЦИИ ИСЛАМСКОГО СТРАХОВАНИЯ И ЕГО СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ НА ПРИМЕРЕ БЛИЖНЕВОСТОЧНЫХ СТРАН.....	1040
Гаффоров Шухрат Насриевич	
BANKLARDA ICHKI NAZORAT TIZIMI SAMARADORLIGINING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	1047
Nurmuxammedov Abdijabbar Yunusovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1054
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	

JAHON SAVDO TASHKILOTI TALABLARI DOIRASIDA MAMLAKATIMIZ KORXONALARINING XALQARO RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH XUSUSIYATLARI.....	1059
Masharipova Manzura Alimbayevna	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYALARNING AHAMIYATI....	1067
Dusmatov Begmuxammad Olimjonovich, Mirzaahmedov Mirziyo Ulug'bek o'g'li	
XO'JALIK YURITUVCHI BIZNES SUBYEKTLARI BIZNES MUHITI RIVOJLANISHIGA DAVLATNING TA'SIRI..	1072
Xazratov Abror Panjiyevich, Muratkulov Xumoyun Dilshodovich	
YASHIL XIZMATLAR SOHASINING MOHIYATI, IJTIMOY-IQTISODIY FUNKSIYASI VA BARQAROR RIVOJLANISHDAGI O'RNI	1077
Y.M. Xalikov	
ASALARICHILIK XO'JALIKLARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING XUSUSIYATLARI	1085
Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	1091
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
«HR BUSINESS PARTNER» КАК ИНСТРУМЕНТ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА	1098
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
KICHIK VA O'RTA BIZNES SUBYEKTLARI UCHUN REAL VAQT REJIMIDA DINAMIK RISK-PROFILGA ASOSLANGAN KREDIT LAYOQATINI BAHOLASHNING ADAPTIV MODEL (DRP-KREDIT MODEL)...	1109
Hamroyeva Sabina Ismoil qizi, Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
QISHLOQ HUDUDLARIDA AGROBIZNES TUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH BORASIDAGI XORIJIY TAJRIBA VA UNDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	1115
Yoqubjonov Ibrohim G'olibjon o'g'li	
INFLYASIYA VA BUDJET XARAJATLARI: ASOSIY BOG'LIQLIKLAR.....	1118
Izbosarov Bobur Baxriddinovich, Umirov Sherzod Baxriddinovich	
KICHIK BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASHDA SOLIQ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	1124
Bakirov Kobiljon Mamatyusupovich	
АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ЭКОНОМИКИ.....	1128
Уктамов Альберт Жасурович Bakirov Kobiljon Mamatyusupovich	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ КОМПЛЕКСНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ: СНИЖЕНИЕ РИСКОВ, УКРЕПЛЕНИЕ КАПИТАЛЬНОЙ БАЗЫ И ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯ АКТИВОВ.....	1135
Эгамова Махфурат Эсановна	
ФАЗООБРАЗОВАНИЕ И ФИЗИКО-ХИМИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА МАГНИЕВОГО ОКСИХЛОРИДНОГО ЦЕМЕНТА, СИНТЕЗИРОВАННОГО ИЗ КАУСТИЧЕСКОГО ДОЛОМИТА.....	1141
Абылова Амина, Сайпов Абат, Бекбосынова Рысгул, Абылов Женис	
HUDUDLARDA MADANIY TURIZM XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING BOSHQARUV USULLARI	1150
Shohruzbek Ruziyev	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA SIRKULYAR IQTISODIYOT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	1156
Xalikulova Gulzada Tojimuratovna, Kuziyeva Nargiza Ramazanovna	
MARKAZIY OSIYODA SUN'IY INTELLEKTNING KICHIK VA O'RTA BIZNES SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	1162
Kodirova Samira Kamol qizi	
MEHNAT SHARTNOMASI ASOSIDA FAOLIYAT YURITUVCHI QO'RIQLASH DEPARTAMENTI TIZIMIDAGI IDORAVIY HARBIYLASHTIRILGAN QO'RIQLASH VA IDORAVIY QOROVULLIK BO'LINMALARI ISHCHI-XIZMATCHILARIGA DAVLAT IJTIMOYIY SUG'URTASINI TATBIQ ETISHNING HUQUQIY-IQTISODIY JIHATLARI	1169

Salimbayev Mirsohibjon Mirsodiq o'g'li

RAQOBATBARDOSHLIK NAZARIYALARINING EVOLYUTSIYASI VA HUDUDIIY USTUNLIKLARNING INSTITUTIONAL ASOSLARI 1175

Sattorov Quvonchbek Shoxzamonovich

O'ZBEKISTONDA BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" TEXNOLOGIYALARINING O'RNI VA ISTIQBOLLARI 1181

Kazakova Zulayho, Saidazamova Nilufar, Isroilov Shohruh

YASHIL LOGISTIKA VA TRANSPORT TIZIMI TRANSFORMATSIYASI ORQALI BARQAROR MAKROIQTISODIIY O'SISHNI TA'MINLASHNING ILMIY-USLUBIIY ASOSLARI..... 1186

Jalolova Madina Shopo'lat qizi

ПОВЫШЕНИЕ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ДИВИДЕНДНОЙ ПОЛИТИКИ В КОМПАНИЯХ УЗБЕКИСТАНА 1192

Шермухамедов Акмал Комилжонович

KICHIK BIZNESDA CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH TEXNOLOGIYALARINING IQTISODIIY SAMARASI..... 1198

Ergashev Jamshid Jamoliddinovich, Muhammadjonova Iroda Bahodir qizi

KIYIM DIZAYNIDA ESTETIK VA FUNKSIONALLIK UYG'UNLIGI..... 1202

Ergasheva Rashida Abdug'aniyevna

K-SURE JANUBIIY KOREYA EKSPORTINI QO'LLAB-QUVVATLASH BO'YICHA ASOSIIY DAVLAT MUASSASASI SIFATIDA..... 1205

Umarov Xasan Sunnatullaevich

MAXSUS IQTISODIIY ZONALARDA RAQAMLI SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPTUAL MODEL 1210

To'rayeva Nafisa Odiljonovna

SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIIY O'SISHNING TASHKILIIY-IQTISODIIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH..... 1215

Astanayev Kulmaxammat Sanayevich

RESURSGA ASOSLANGAN YONDASHUV ASOSIDA SANOAT KORXONALARI RAQOBAT USTUNLIGINI SHAKLLANTIRISH YO'LLARI 1221

Jalolov Abbosxon Ravshanxon o'g'li

AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KUZATUV KENGASHI FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIIY MEKANIZMLARI..... 1228

Ashurov Furkatjon Shuxratovich

NORASMIY BANDLIKNI QISQARTIRISH VA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISHDA O'ZINI O'ZI BAND QILISHNING AHAMIYATI 1233

Sabirov Mirza Qilichbayevich

Zararli dasturiy ta'minotni aniqlash va tahlil qilishda neyron tarmoqlardan foydalanish imkoniyatlari..... 1238

Nuratdinov Xushnid Begzadovich, Erejepov Kewlimjay Kaymatdinovich

O'ZBEKISTON KORXONALARIDA INVESTITSIIYA FAOLIYATINING ZAMONAVIIY HOLATI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 1244

No'monjonova Muazzam Mahbubjon qizi

BUDJET TASHKILOTLARIDA ICHKI AUDIT METODOLOGIYASINI SHAKLLANTIRUVCHI TAMOIYILLAR VA YONDASHUVLAR..... 1250

Saitmuratov Saitmuarat Masharip o'g'li

ASINXRON MOTORLARNING NOSIMMETRIK REJIMLARINI NAZORAT QILISH VA BOSHQARISH TIZIMLARI UCHUN EKSPERIMENTAL TADQIQOTLAR METODIKASINI ISHLAB CHIQUISH..... 1255

Tojimurodov Dilshodbek Dilmurodjon o'g'li

SOLIQ ORGANLARI VA SOLIQ TO'LOVCHILAR O'RTASIDAGI NIZOLARNI SUDGACHA HAL ETISH TIZIMINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI 1263

Solihova Xumora Xasan qizi

AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KUZATUV KENGASHI FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI

OSHIRISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI.....	1269
Ashurov Furkatjon Shuxratovich	
TIJORAT BANKLARI AKTIV VA PASSIVLARI MUVOFIQLIGI VA UNI BOSHQARISH	1274
Saidov Doniyor Abdullayevich	
AI-BASED AUTOMATED ASSESSMENT SYSTEMS AND THEIR ROLE IN EDUCATION QUALITY MONITORING: THE CASE OF UZBEKISTAN.....	1280
Majidova Yulduz, Janayev Bunyod, Choriyev Anvar, Mamatqulov Mavlon	
MAHALLIY BYUDJETLARDA SOLIQLARNI UNDIRISHNI OPTIMALLASHTIRISH MASALALARI	1286
To'xsanov Qudratillo Nozimovich	
O'ZBEKISTONDA BOG'DORCHILIK KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA XUSUSIYATLARI.....	1294
Murtazayev Olim, Norbekov Fazliddin Iskandar o'g'li	
SOLIQ NIZOLARINI MA'MURIY TARTIBDA KO'RIB CHIQISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	1301
Solihova Xumora Xasan qizi	
KRIPTOAKTIVLAR VA MBRVNING MONETAR SIYOSAT TRANSMISSIYA MEXANIZMIGA TA'SIRI.....	1305
R.I. Rashidov, S.B.Eshmurodova	
"SMART TOURISM FAMILY ENTREPRENEURSHIP SYSTEM" MODELINING SINERGETIK SAMARADORLIGI VA TURIZM SOHASIDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI INVESTITSİYALAR BILAN TA'MINLASHDAGI IMKONIYATLARI.....	1310
Pardayeva Ozoda Mamayunusovna	
KORPORATIV KONFLIKTLARNI TARTIBGA SOLISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMLARI.....	1318
Xolikova Saboxat Abdukarim qizi	
LONDON XALQARO MOLIYA MARKAZINING RIVOJLANISH OMILLARI VA RAQOBAT USTUNLIKLARI	1325
Alimardonov Elshod Dilshodovich	
XARID TURIZMI VA TURIZM XIZMATLARI EKSPORTI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK: O'ZBEKISTON VA QO'SHNI DAVLATLAR MISOLIDA.....	1332
Akmal Bakhromov	
AEROTROPOLIS KONSEPSIYASI ASOSIDA SAMARQAND XALQARO AEROPORTINI MINTAQAVIY TURISTIK HUB SIFATIDA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	1338
Alisher Suyunov	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI BOSHQARISHNING METODOLOGIK ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	1345
Baxriddinov Sharofiddin	
SUV RESURLARIDAN FOYDALANGANLIK UCHUN SOLIQ HISOBOTINI AVTOMATIK SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY VA IJTIMOİY AHAMIYATI	1352
Boymurotov Sodiq	
ESG-РЕЙТИНГОВЫЙ АНАЛИЗ ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ КОМПАНИЙ: ЭМПИРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ.	1356
И. Р. Бердикулова	
МОДЕЛИРОВАНИЕ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ В ЦЕЛЯХ ОПТИМИЗАЦИИ ОПЕРАЦИОННЫХ РАСХОДОВ ДЛЯ ПРЕДПРИЯТИЙ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ.....	1360
Джуманов А.А.	
FERMER XO'JALIKLARIDA YER-SUV RESURLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	1370
Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОПТИМИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМ КАПИТАЛОМ КАК ВАЖНЫЙ ФАКТОР ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РОСТА ПРЕДПРИЯТИЯ.....	1376
Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna	
TIJORAT BANKLARIDA OMONATLAR HAJMINI SHAKLLANTIRUVCHI OMILLARNI EKONOMETRIK BAHOLASH VA ISTIQBOLLI PROGNOZLASH	1382

Raximov Shoxrux Furqatovich

TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQUVISH RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI 1388

Xushvaqto'v Shuhrat Abduraufovich

MOLIYAVIY QAROR QABUL QILISHDA ZAMONAVIY USULLAR VA TEXNOLOGIYALAR 1393

Begalov Sherzod Maxsutaliyevich

O'ZBEKISTONDA MAJBURIY SUG'URTANING AHAMIYATI 1400

F. Sh. Hamrayeva

OLIV TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH: DAVLAT VA NODAVLAT OTM LARNING QIYOSIY TAHLILI 1405

Bozorov Alisher Ro'zimurodovich

DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK DOIRASIDAGI LOYIHALARNI AMALGA OSHIRISH MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI 1411

Sh. Qurbonova

HUDUDIV AGROSANOAT MAJMUASIDA INVESTITSION EHTIYOJLARNI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH (SIRDARYO VILOYATI MISOLIDA) 1419

Maxamadiyev Turg'unbay Jumabayevich

HUDUDIV BOSHQARUV SAMARADORLIGINI INTEGRAL INDEKS ASOSIDA BAHOLASH VA DALILLARGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMINI JORIY ETISH (BUXORO VILOYATI TUMANLARI MISOLIDA) 1424

Ergashev Sherali Erali o'g'li

TOURISM'S MACROECONOMIC CONTRIBUTION AND POST-PANDEMIC RESILIENCE: GDP AND EMPLOYMENT DYNAMICS, 2015-2025, WITH PROJECTIONS TO 2030 1428

B. Sobirov

MOLIYAVIY RESURLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI 1435

Tangriyeva Farida Abdulkarimovna

SUG'URTA KOMPANIYALARIDA INSURTECH YECHIMLARINI JORIY ETISHNING MOLIYAVIY SAMARADORLIGI 1439

Ashirov Jalil Baxridinovich

O'ZBEKISTONDA ISLOM MOLIYASINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI 1445

Toxtasinova Dilbar Djalaldinovna, Egamova M.

SHAXSGA YO'NALTIRILGAN TASVIRLAR VA VIDEO LARGA ISHLOV BERISHDA SUN'IY NEYRON TARMOQLARI ARHITEKTURASINI MATEMATIK MODELASHTIRISH 1451

Jo'rayev Sherali Umarjonovich

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ: НАЦИОНАЛЬНЫЙ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ 1459

Хакимов Нодир Назарович

OLIV TA'LIM TIZIMIDA XALQAROLASHISH JARAYONINING KONSEPTUAL ASOSLARI VA ZAMONAVIY TENDENSIYALARI 1465

Jurayev Abror Turobovich

INSON KAPITALI REZILYENTLIGINI BAHOLASH: GLOBAL XATARLAR SHAROITIDA BARQAROR IQTISODIV RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA 1470

Yusubboyeva Dinora Qudrat qizi

AKSIYADORLIK JAMIYATLARI MOLIYAVIY HISOBOTLARI SIFATINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA NAZORAT QILISHNING KONSEPTUAL MODEL 1475

Lutfullayev Sardorbek Utkur o'g'li

UO'K: 657.6:004.9

AKSIYADORLIK JAMIYATLARI MOLIYAVIY HISOBOTLARI SIFATINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA NAZORAT QILISHNING KONSEPTUAL MODEL

Lutfullayev Sardorbek Utkur o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil izlanuvchi

sardorlutfullayev07@gmail.com

Annotatsiya. Maqolada aksiyadorlik jamiyatlari moliyaviy hisobotlari sifatini nazorat qilishda raqamli texnologiyalarni integrativ qo'llash muammosi tadqiq etilgan. XBRL formatining universal standartizatsiya vositasi, sun'iy intellekt asosidagi anomaliya aniqlash algoritmlari (Beneish M-Score, Altman Z-Score modifikatsiyalari) hamda blokcheyn texnologiyasining immutabillik funksiyalarini birlashtiruvchi konseptual model taklif etilgan. Tadqiqot xalqaro tajribaning komparativ tahlili va iqtisodiy-matematik modellashirish usullariga tayangan. 2025–2030 yillarga mo'ljallangan besh bosqichli yo'l xaritasi, «Hududgazta'minot» AJ uchun moslashtirilgan raqamlashtirish rejasi va iqtisodiy samaradorlik hisob-kitoblari asoslangan: hisobot tayyorlash muddati 100 kundan 18 kunga qisqarishi, aniqlik 70 foizdan 96 foizga oshishi prognoz qilinadi.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, XBRL, sun'iy intellekt, blokcheyn, moliyaviy hisobot sifati, anomaliya aniqlash, MHXS, aksiyadorlik jamiyati.

Аннотация. В статье исследована проблема интегративного применения цифровых технологий в контроле качества финансовой отчётности акционерных обществ. Предложена концептуальная модель, объединяющая XBRL как универсальное средство стандартизации, алгоритмы выявления аномалий на основе искусственного интеллекта (модификации M-Score Бениша и Z-Score Альтмана) и функции иммутабельности технологии блокчейн. Исследование опирается на сравнительный анализ международного опыта и экономико-математическое моделирование. Обоснованы пятиэтапная дорожная карта на 2025–2030 годы, адаптированный план цифровизации для АО «Худудгазтаъминот» и расчёты экономической эффективности: прогнозируется сокращение срока подготовки отчётности со 100 до 18 дней и рост точности с 70 до 96 процентов.

Ключевые слова: цифровые технологии, XBRL, искусственный интеллект, блокчейн, качество финансовой отчётности, выявление аномалий, МСФО, акционерное общество.

Abstract. The article examines the integrative application of digital technologies in controlling the quality of financial statements of joint-stock companies. A conceptual model is proposed that combines XBRL as a universal standardisation tool, AI-based anomaly detection algorithms (modifications of the Beneish M-Score and Altman Z-Score) and the immutability functions of blockchain technology. The research relies on a comparative analysis of international experience and economic-mathematical modelling. A five-stage roadmap for 2025–2030, an adapted digitalisation plan for Hududgazta'minot JSC and economic efficiency calculations are substantiated: the reporting preparation period is projected to fall from 100 to 18 days and accuracy to rise from 70 to 96 percent.

Keywords: digital technologies, XBRL, artificial intelligence, blockchain, financial reporting quality, anomaly detection, IFRS, joint-stock company.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotida kechayotgan raqamli transformatsiya moliyaviy hisobot va audit sohasini ham tubdan o'zgartirmoqda. An'anaviy nazorat usullari — hujjatlarni qo'lda tekshirish, tanlama tahlil va retrospektiv audit — axborot hajmining keskin o'sishi va hisobot foydalanuvchilari talablarining kuchayishi sharoitida o'z imkoniyatlarining chegarasiga yetdi. Zamonaviy javob raqamli texnologiyalarda mujassamlashgan: XBRL formati moliyaviy ma'lumotlarni mashina o'qiydigan standart ko'rinishga keltiradi, sun'iy intellekt millionlab amaliyotlar ichidan anomaliyalarni soniyalarda ajratadi, blokcheyn esa ma'lumotlarning o'zgarmasligini kriptografik jihatdan kafolatlaydi.

O'zbekistonda mazkur yo'nalish uchun zarur strategik asos yaratilgan: «Raqamli O'zbekiston — 2030»

strategiyasini tasdiqlagan Prezidentning 2020- yil 5-oktyabrdagi PF-6079-son Farmoni va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishga qaratilgan 2018-yil 21-noyabrdagi PF-5598-son Farmoni raqamlashtirishning ustuvor vazifalarini belgilab bergan. Biroq moliyaviy hisobot sifati nazoratida raqamli texnologiyalarni qo'llash darajasi hozircha past: dunyoning 60 dan ortiq yurisdiksiyasi XBRL formatini u yoki bu darajada qo'llayotgan bir paytda, O'zbekistonda mazkur format faqat ayrim jamiyatlarda tajriba tariqasida sinalmoqda, sun'iy intellekt va blokcheyn vositalari esa hisobot nazoratini amaliyotga joriy etish muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Muammoning yana bir muhim jihati — mavjud xorijiy yechimlarning fragmentarligidadir: XBRL, sun'iy intellekt va blokcheyn ko'pincha bir-biridan ajralgan holda, alohida loyihalar sifatida joriy etiladi, holbuki ularning haqiqiy samarasi aynan integrativ qo'llanilishda namoyon bo'ladi. Ma'lumotlar XBRL orqali standartlashmasa, sun'iy intellekt algoritmlari samarasiz ishlaydi; natijalar blokcheynda qayd etilmasa, ularning o'zgarmasligi kafolatlanmaydi.

Ushbu maqolaning maqsadi — aksiyadorlik jamiyatlari moliyaviy hisobotlari sifatini nazorat qilish jarayonida XBRL formatining universal standartizatsiya vositasi, sun'iy intellekt asosidagi anomaliya aniqlash algoritmlari (Beneish M-Score va Altman Z-Score modifikatsiyalari) hamda blokcheyn texnologiyasining immutabillik funksiyalarini integrativ qo'llashning konseptual modelini asoslashdan iborat. Maqsaddan kelib chiqib quyidagi vazifalar belgilandi: har bir texnologiyaning hisobot sifati nazoratidagi funksional o'rnini aniqlash; texnologiyalarni integrativ birlashtiruvchi model arxitekturasini ishlab chiqish; joriy etishning bosqichli yo'l xaritasini shakllantirish; modelni «Hududgazta'minot» AJ sharoitiga moslashtirish hamda iqtisodiy samaradorlikni baholash.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

XBRL formatining moliyaviy hisobot sifatiga ta'siri xorijiy adabiyotda chuqur o'rganilgan. Ch. Xoffman — XBRL standartining yaratuvchilaridan biri — va M.M. Rodrigues moliyaviy hisobotlarni raqamlashtirishning XBRL yondashuvini tizimli bayon etganlar (Hoffman va Rodriguez, 2013). J.V. Kim, J.X. Lim va V.G. Noning empirik tadqiqoti majburiy XBRL hisobotining birinchi to'liqini joriy etilgan yurisdiksiyalarda axborot assimetriyasi sezilarli kamayganini va axborot muhiti yaxshilanganini ko'rsatgan (Kim va boshq., 2012). AQSH Qimmatli qog'ozlar komissiyasi 2009-yildan buyon qo'llab kelayotgan XBRL tizimining amaliy tajribasi rasmiy yo'riqnomalarda umumlashtirilgan (SEC, 2023); formatning global tarqalishi XBRL International hisobotlarida monitoring qilinadi (XBRL International, 2024).

Sun'iy intellektning auditga tatbiqi bo'yicha fundamental ishlar Ratgers maktabi olimlariga tegishli: T. Sun va M.A. Vasarxelyi chuqur o'rganish (Deep Learning) texnologiyalarining audit kelajagini qanday o'zgartirishini tahlil qilganlar (Sun va Vasarhelyi, 2017), H. Issa va hammualliflar esa auditda sun'iy intellektni qo'llashning tadqiqot dasturini tizimlashtirganlar (Issa va boshq., 2016). Anomaliya aniqlashning klassik asosi sifatida M.D. Beneishning sakkiz indikatorli M-Score modeli xizmat qiladi (Beneish, 1999). Amaliyot nuqtai nazaridan Deloitte hisoboti sun'iy intellekt vositalaridan foydalanuvchi auditorlik firmalarida audit sifati sezilarli yuqori ekanligini qayd etadi (Deloitte, 2024), PwC tadqiqoti esa raqamli vositalarning auditga bo'lgan jamoat ishonchiga ijobiy ta'sirini ko'rsatadi (PwC, 2024).

Blokcheyn texnologiyasining hisob va auditdagi istiqbollari D. Tapskott va A. Tapskott tomonidan keng yoritilgan (Tapskott va Tapskott, 2016); J. Day va M.A. Vasarxelyi blokcheyn asosidagi hisob va ishonch (assurance) tizimining nazariy modelini taklif etganlar (Dai va Vasarhelyi, 2017). Oshkoralik infratuzilmasining kapital bozori samaradorligiga ta'siri P.M. Xili va K.G. Palepuning fundamental ishida asoslangan (Healy va Palepu, 2001).

Milliy ilmiy adabiyotda raqamlashtirish muammolari faol o'rganilmoqda. A.A. Karimov raqamli texnologiyalardan unumli foydalanmaslik iqtisodiy rivojlanishning jiddiy cheklovchi omiliga aylanganini ta'kidlagan XBRL formatini joriy etish MHXSga o'tishdagi xatolarni sezilarli kamaytirishini asoslagan (Mamatov, 2023). B.Q. Hamdamov raqamli texnologiyalar orqali sifat nazoratini yaxshilash yo'nalishlarini (Hamdamov, 2023), B.A. Xasanov va B.Q. Hamdamov blokcheyn orqali ma'lumotlar ishonchligini ta'minlash istiqbollarini xalqaro amaliyotda blokcheynning auditda qo'llanilishini tadqiq etganlar mazkur texnologiyalarni milliy jamiyatlarga joriy etishga ustuvor e'tibor zarurligini (Dusmuratov, 2023), A.J. Tuychiyev hisobot standartlarini takomillashtirishda raqamli vositalarning o'rnini (Tuychiyev, 2021), Sh.I. Ilhomov va A.J. Tuychiyev esa MHXS asosidagi hisobot metodikasini (Ilhomov va Tuychiyev, 2023) rivojlantirganlar.

Adabiyotlar tahlili quyidagi ilmiy bo'shliqni aniqladi: xorijiy tadqiqotlar har bir texnologiyani alohida chuqur o'rgansada, ularni hisobot sifati nazoratining yagona konseptual modeliga birlashtirish masalasi kam ishlangan; milliy adabiyotda esa uchala texnologiyani O'zbekiston aksiyadorlik jamiyatlari sharoitiga moslashtirilgan holda integrativ qo'llashning yaxlit modeli va yo'l xaritasi hozirga qadar taklif etilmagan. Ushbu maqola aynan shu bo'shliqni to'ldirishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot loyihaviy-konstruktiv dizayn asosida amalga oshirildi va to'rt izchil bosqichni qamrab oldi. Birinchi bosqichda kontent-tahlil va komparativ tahlil usullari yordamida XBRL, sun'iy intellekt va blokcheyn texnologiyalarining hisobot sifati nazoratidagi funksional imkoniyatlari hamda sakkiz mamlakat (AQSH, Buyuk Britaniya, Yaponiya, Singapur, Germaniya, Rossiya, Qozog'iston, O'zbekiston) tajribasi tizimlashtirildi. Ikkinchi bosqichda texnologiyalarning integrativ arxitekturasini loyihalandi va ularning ulushlari ekspertli baholash asosida aniqlandi. Uchinchi bosqichda ssenariyli modelashtirish orqali 2025–2030-yillarga mo'ljallangan yo'l xaritasi va kutilayotgan natijalar prognoz qilindi. To'rtinchi bosqichda investision tahlil usullari (qoplanish muddati, ROI, NPV, IRR) yordamida iqtisodiy samaradorlik hisoblandi.

Empirik baza sifatida XBRL International va IFRS Foundation rasmiy ma'lumotlari, SEC, Deloitte va PwC hisobotlari, Yagona korporativ axborot portalidagi aksiyadorlik jamiyatlari hisobotlari hamda «Hududgazta'minot» AJ rasmiy ma'lumotlari xizmat qildi. Keys-stadi strategiyasi doirasida modelning vertikal integratsiyalashgan infratuzilma kompaniyasiga tatbiq etilish xususiyatlari o'rganildi: jamiyatga Prezidentning PQ-4388-son Qarori bilan tabiiy gazni hisobga olishning avtomatlashtirilgan tizimini (ASKUG) to'liq joriy etish vazifasi yuklatilgani raqamlashtirish uchun tabiiy infratuzuraviy asos yaratadi. Modelni loyihalashda texnologik izchillik tamoyili qo'llanildi: har bir keyingi texnologiya avvalgisining natijalariga tayanishi shart.

TAHLIL VA NATIJALAR

Taklif etilayotgan konseptual modelda har bir raqamli texnologiyaning sifat nazoratidagi ulushi uning funksional ahamiyatidan kelib chiqib belgilandi (1-rasm).

1-rasm. Konseptual modelda raqamli texnologiyalarning sifat nazoratidagi ulushi

Manba: muallif tomonidan taklif etilgan.

1-rasmdan ko'rinib turganidek, modelda eng katta ulush XBRL formatiga (35 foiz) berilgan, chunki u moliyaviy ma'lumotlarni xom ma'lumotlar darajasida standartlashtirib, qolgan texnologiyalarning ishlashi uchun fundamental infratuzilma yaratadi. Ikkinchi o'rinda sun'iy intellekt (30 foiz), so'ngra blokcheyn (20 foiz), katta ma'lumotlar (10 foiz) va bulutli texnologiyalar (5 foiz) turadi. Quyida uchala asosiy texnologiyaning modeldagi funksional o'rni izchil yoritiladi.

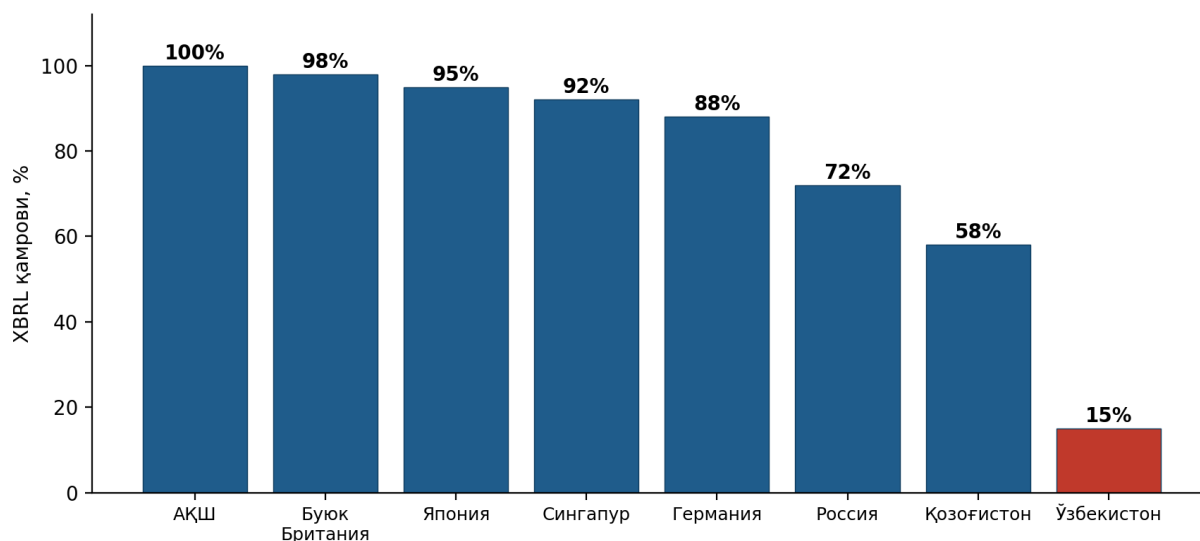
XBRL — moliyaviy va biznes ma'lumotlarni raqamli taqdim etish hamda almashishning xalqaro standarti bo'lib, har bir moliyaviy ko'rsatkichga semantik «teg»-identifikator beradi va ma'lumotlarning kompyuter dasturlari tomonidan avtomatik o'qilishini ta'minlaydi. Model doirasida XBRL to'rt bosqichli jarayonni qamrab oladi: taglash (semantik aniqlash), taksonomiya (MHXS bo'yicha unifikatsiya), avtomatik validatsiya hamda taqdim etish. Standartlashgan ma'lumotlar to'rt foydalanuvchi guruhiga xizmat qiladi: tahlilchilar (tezkor tahlil, mashina o'rganishi), davlat organlari (avtomatik nazorat), investorlar (real vaqtdagi ma'lumot) va auditorlar (audit dasturlari uchun ma'lumotlar bazasi). XBRL formatining an'anaviy hisobot formatlaridan afzalliklari 1-jadvalda keltirilgan (1-jadval).

1-jadval. XBRL formatining an'anaviy hisobot formatlaridan farqlari

Ko'rsatkich	An'anaviy format (PDF, Excel)	XBRL formati	Samaradorlik o'sishi
Hisobot tayyorlash vaqti	100 kun	18 kun	5,5 baravar tez
Ma'lumot aniqligi	70%	96%	+26 foiz punkt
Tahlil vaqti	8–12 soat	5–15 daqiqa	30–60 baravar
Qiyoslash imkoniyati	Qo'lda	Avtomatik	Tizimli
Xatolar ulushi	32%	8%	–75%
Jahon standartiga moslik	Cheklangan	To'liq	100%
Yillik xarajatlar	100%	35%	–65%

Manba: xalqaro tajriba asosida muallif tomonidan tuzilgan.

1-jadvalda keltirilgan afzalliklar xalqaro amaliyotda empirik tasdiqlangan: majburiy XBRL hisoboti joriy etilgan yurisdiksiyalarda axborot assimetriyasi sezilarli kamaygan va kapital bozori samaradorligi oshgan (Kim va boshq., 2012). Biroq O'zbekistonning mazkur yo'nalishdagi mavqei hozircha past bo'lib, bu 2-rasmdagi qiyosiy ma'lumotlarda yaqqol ko'rinadi (2-rasm).

2-rasm. XBRL formatini joriy etish darajasi bo'yicha mamlakatlar qiyosi (2024 y.)

Manba: XBRL International va IFRS Foundation ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

2-rasmdan ko'rinib turganidek, XBRL qamrovi bo'yicha AQSH (100 foiz), Buyuk Britaniya (98 foiz), Yaponiya (95 foiz), Singapur (92 foiz) va Germaniya (88 foiz) yetakchi mavqeni egallaydi; Rossiya (72 foiz) va Qozog'iston (58 foiz) ham sezilarli natijalarga erishgan. O'zbekistonning ko'rsatkichi atigi 15 foizni tashkil etadi, bu qiyoslangan mamlakatlar orasida eng past daraja. Mazkur uzilish, bir tomondan, jiddiy muammo bo'lsa, ikkinchi tomondan, keyingi o'zlashtiruvchilik afzalligini beradi: mamlakatimiz yetakchi yurisdiksiyalarning sinalgan taksonomiyalari va tayyor dasturiy yechimlaridan foydalangan holda joriy etish xarajatlarini kamaytirishi mumkin. Shu bois XBRL formatini joriy etish modelning birinchi ustuvor vazifasi sifatida belgilanadi.

Sun'iy intellekt modelda to'rt yo'nalishda qo'llaniladi: anomaliya aniqlash (Beneish M-Score, Altman Z-Score va Jons modeli modifikatsiyalari orqali manipulyasiya alomatlarini topish); tasnif va klasterlash (jamiyatlarni xatarlar, sektorlar va sifat toifalari bo'yicha avtomatik ajratish); matniy-semantik tahlil (NLP orqali izohlar sifatini baholash) hamda bashoratli modellar (moliyaviy ahvol va xatarlarni prognozlash). Muhim jihat shundaki, Beneish M-Score kabi klassik modellar XBRL ma'lumotlari asosida to'liq avtomatik hisoblanishi mumkin — bu ikki texnologiyaning integrativ bog'liqligini ko'rsatadi. Modelda qo'llaniladigan asosiy AI vositalari 2-jadvalda tizimlashtirilgan (2-jadval).

2-jadval. Moliyaviy hisobot sifati nazoratida qo'llaniladigan AI vositalari

№	Vosita	Texnologik asos	Qo'llanilishi	Samara
1	Beneish M-Score AI	Mashina o'rganishi + 8 nisbat	Manipulyasiyani aniqlash (95% gacha)	Yuqori
2	Anomaliya topuvchi	Isolation Forest	Noodatiy amaliyotlarni ajratish	Yuqori
3	NLP tahlilchisi	Natural Language Processing	Izohlar sifatini baholash	O'rta-yuqori
4	Klasterlash dasturi	K-means, DBSCAN	AJlarni toifalash	O'rta

№	Vosita	Texnologik asos	Qo'llanilishi	Samara
5	Bashoratli model	LSTM, Random Forest	Moliyaviy ahvolni prognozlash	Yuqori
6	RPA audit roboti	Robotic Process Automation	Takrorlanuvchi amaliyotlar	Juda yuqori
7	Intellectual yordamchi	Katta til modellari	Tushuntirish va maslahat	O'rta

Manba: xalqaro tajriba asosida muallif tomonidan tuzilgan.

2-jadvalda keltirilgan vositalar jahonning yetakchi auditorlik firmalari amaliyotida sinalgan: AI vositalaridan foydalanuvchi firmalarda audit sifati 35 foizga yuqori ko'rsatkichlarga ega (Deloitte, 2024). Modellashtirish natijalariga ko'ra, AI-auditor yordamchi majmuasining joriy etilishi audit jarayonini 5–7 baravar tezlashtiradi va kamchiliklarni aniqlash darajasini an'anaviy usuldagi 65 foizdan 95 foizga yetkazadi. Dastlabki bosqichda BENEYSH M-Score AI va RPA vositalarini tajriba tariqasida joriy etish maqsadga muvofiq (Dusmuratov, 2023).

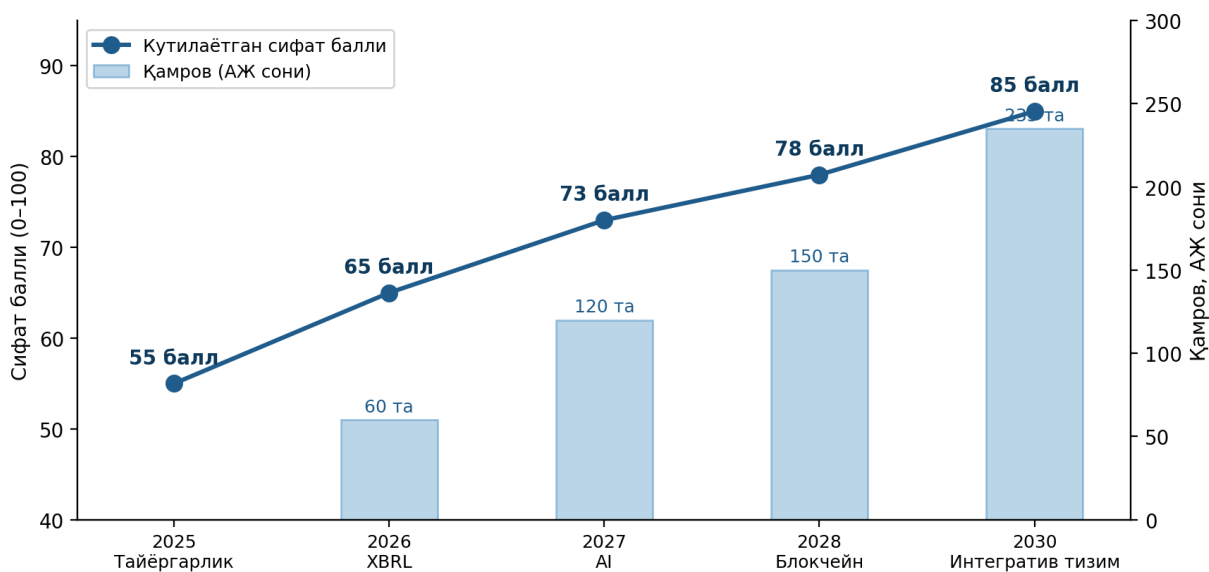
Blokcheyn modelda ma'lumotlar o'zgarmasligining kafolati vazifasini bajaradi. Moliyaviy ma'lumotlar zanjirli-izchil bog'lanadi: birlamchi hujjatlar (1-blok) → hisob amaliyotlari (2-blok) → MHXSga transformatsiya (3-blok) → moliyaviy hisobot (4-blok) → audit xulosasi (5-blok). Har bir blok SHA-256 kriptografik xeshi orqali avvalgi blok bilan bog'langan bo'lib, ma'lumotlar bir marta yozilgandan keyin o'zgartirilishi mumkin emas — aynan shu immutabilitet xususiyati audit izining to'liqligini va hisobot tarixining ishonchligini ta'minlaydi (Dai va Vasarhelyi, 2017). Natijada har bir hisobot ko'rsatkichining kelib chiqishini birlamchi hujjatgacha avtomatik kuzatish mumkin bo'ladi, bu esa tekshiriluvchanlik mezonini sifat jihatdan yangi darajaga ko'taradi.

Uchala texnologiyaning integrativ qo'llanilishi yaxlit nazorat zanjirini hosil qiladi: XBRL ma'lumotlarni standartlashtiradi va mashina o'qiydigan holatga keltiradi; sun'iy intellekt standartlashgan ma'lumotlar oqimida anomalialarni real vaqtda aniqlaydi; blokcheyn esa ham birlamchi ma'lumotlar, ham nazorat natijalarining o'zgarmasligini kafolatlaydi. Mazkur izchillikni hisobga olgan holda joriy etishning besh bosqichli yo'l xaritasi ishlab chiqildi (3-jadval, 3-rasm).

3-jadval. Raqamli texnologiyalarni joriy etishning bosqichma-bosqich rejasi (2025–2030 yy.)

Yil	Bosqich	Joriy etiladigan texnologiya	Qamrov (AJ soni)	Kutilayotgan sifat balli
2025	Tayyorgarlik	Normativ baza, milliy taksonomiya, kadrlar	—	55
2026	XBRL joriy etish	XBRL — bank sektori va yirik AJlar	60 ta	65
2027	AI joriy etish	AI-audit, NLP, anomalni aniqlash	120 ta	73
2028	Blokcheyn	Tajriba sektorlar, smart contracts	150 ta	78
2030	Integrativ tizim	Barcha texnologiyalar, to'liq qamrov	235 ta (100%)	85

Manba: muallif tomonidan taklif etilgan.

3-rasm. Yo'l xaritasi bo'yicha kutilayotgan sifat balli va qamrov trayektoriyasi (2025–2030 yy.)

Manba: 3-jadval ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

3-jadval va 3-rasmdan ko'rinib turganidek, yo'l xaritasi bosqichma-bosqich evolyusion yondashuvga asoslangan: har bir bosqichda bitta texnologiya ustuvor joriy etiladi va keyingi bosqich uchun asos yaratiladi. Natijada moliyaviy hisobot o'rtacha sifat balli 2025-yildagi 55 balldan 2030-yilda 85 ballga yetadi, qamrov esa 235 ta jamiyatni to'liq o'z ichiga oladi. Bunday bosqichli yondashuv eng samarali natijalarni berishi xalqaro amaliyotda tasdiqlangan (PwC, 2024).

Keys-stadi doirasida model «Hududgazta'minot» AJ sharoitiga moslashtirildi. PQ-4388-son Qaror bilan jamiyat zimmasiga yuklatilgan ASKUG tizimini to'liq joriy etish vazifasi raqamlashtirish uchun tabiiy poydevor yaratadi: avtomatlashtirilgan o'lchash ma'lumotlari birlamchi hisob ma'lumotlarining ob'yektiv manbai bo'lib xizmat qiladi. Jamiyat uchun moslashtirilgan raqamlashtirish yo'l xaritasi 4-jadvalda keltirilgan (4-jadval).

4-jadval. «Hududgazta'minot» AJda hisobot sifatini raqamlashtirish yo'l xaritasi

Yo'nalish	Muddati	Mazmuni	Kutilayotgan samara
ASKUG—hisob integratsiyasi	2026–2027 yy.	Avtomatlashtirilgan o'lchash ma'lumotlarini hisob dasturiga bevosita uzatish	Qo'lda kiritish xatolarining kamayishi
Tuzilmalangan hisobot (XBRL)	2027–2028 yy.	Yillik hisobotni tuzilmalangan raqamli formatda taqdim etish	Tekshiriluvchanlik va taqqoslanuvchanlikning oshishi
Tahliliy nazorat vositalari	2028–2029 yy.	Hududiy korxonalar ma'lumotlaridagi nomuvofiqliklarni avtomatik aniqlash	Preventiv nazoratga o'tish
Yagona elektron hujjat aylanmasi	2029–2030 yy.	Birlamchi hujjatlar elektron arxivi va o'zgarishlar tarixi	Audit izining to'liqligi

Manba: muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

4-jadvalda keltirilgan yo'l xaritasining muhim metodik xususiyati — bosqichlarning qat'iy izchilligidir: ishonchli boshlang'ich ma'lumotlarsiz (ASKUG integratsiyasi) tuzilmalangan hisobotning qiymati cheklangan bo'ladi, tuzilmalangan ma'lumotlarsiz esa tahliliy algoritmlar samarasiz ishlaydi. Shu bois har bir bosqich yakunida erishilgan natija keyingi bosqichga o'tish sharti sifatida baholanishi lozim. Jamiyatning 14 ta hududiy korxonasi kesimidagi ma'lumotlar oqimini raqamlashtirish konsolidatsiyalashgan hisobot sifatini belgilovchi eng zaif bo'g'in — bo'linmalararo tabaqalanish — muammosini ham yechishga xizmat qiladi.

Modelning iqtisodiy samaradorligi investision tahlil usullari yordamida baholandi. Tizimning boshlang'ich xarajatlari 35 mlrd so'mni tashkil etadi: XBRL platforma — 8 mlrd, AI-audit tizimi — 12 mlrd, blokcheyn infratuzilmasi — 6 mlrd, kadrlar tayyorlash — 4 mlrd va boshqa xarajatlar — 5 mlrd so'm. Yillik iqtisodiy foyda esa 118 mlrd so'mga baholanadi: audit xarajatlarning 65 foizga kamayishi (25 mlrd), xatolar tufayli yo'qotishlarning qisqarishi (18 mlrd), kapitalni qo'shimcha jalb etish samarasi (45 mlrd), kadrlar tejami (8 mlrd) hamda qarz stavkasining pasayishi (22 mlrd so'm). Natijada investisiyaning qoplanish muddati 4 oyni, besh yillik ROI 1586 foizni, o'n yillik NPV (12 foiz diskont stavkasida) 633 mlrd so'mni, IRR esa 337 foizni tashkil etadi. Mazkur ko'rsatkichlar loyihaning yuqori investision jozibadorligidan dalolat beradi; bunday iqtisodiy samaradorlik islohotlarning asosiy rag'batlantiruvchi omili hisoblanadi (Pardae, 2024).

Integrativ modelning hisobot sifatiga ta'siri MHXS Konseptual asoslaridagi olti sifat xususiyati kesimida yaqqol namoyon bo'ladi. XBRL formati taqqoslanuvchanlik (yagona taksonomiya orqali barcha jamiyatlarda ma'lumotlarining avtomatik qiyoslanishi) va o'z vaqtidalik (hisobot tayyorlash muddatining 100 kundan 18 kunga qisqarishi) mezonlarini bevosita kuchaytiradi. Sun'iy intellekt ishonchli taqdim etish (manipulyasiyalarni 95 foizgacha aniqlash) va munosiblik (bashoratli modellar orqali axborotning prognostik qiymatini oshirish) mezonlariga xizmat qiladi. Blokcheyn tekshiriluvchanlik mezonini sifat jihatdan yangi darajaga ko'taradi: har bir ko'rsatkichning birlamchi hujjatgacha bo'lgan izi o'zgarish zanjirida saqlanadi. NLP vositalari esa izohlar sifatini baholash orqali tushunarlilik mezonini qo'llab-quvvatlaydi. Shu tariqa raqamli model sifatning barcha olti mezonini bir vaqtda qamrab oluvchi yagona texnologik platforma vazifasini bajaradi.

Modelning institusional boshqaruvi masalasida quyidagi taqsimot taklif etiladi. Kapital bozorini rivojlantirish agentligi raqamli platformaning markaziy operatori sifatida milliy XBRL taksonomiyasini yuritadi va jamiyatlardan tuzilmalangan hisobotlarni qabul qiladi. Moliya vazirligi taksonomiyaning MHXS yangilanishlariga muvofiqligini ta'minlaydi, Markaziy bank banklar uchun ixtisoslashgan taksonomiya modulini yuritadi, Auditorlar palatasi esa AI-audit vositalaridan foydalanish bo'yicha kasbiy standartlar va malaka talablarini ishlab chiqadi. Bunday taqsimot raqamli tizimni ilgari taklif etilgan tashqi nazorat infratuzilmasi bilan yagona institusional konturga birlashtiradi: tuzilmalangan XBRL ma'lumotlari balli baholashning ob'yektiv manbaiga aylanadi, AI vositalari baholash jarayonini avtomatlashtiradi, blokcheyn esa baholash natijalarining o'zgarishligini kafolatlaydi.

Joriy etish strategiyasini shakllantirishda qo'shni mamlakatlar tajribasi alohida amaliy qiymatga ega. Rossiyada Markaziy bank 2018 yildan boshlab moliya bozori ishtirokchilari uchun XBRL formatidagi hisobotni bosqichma-bosqich majburiy qilib joriy etdi va bunda aynan tartibga soluvchi organing o'zi taksonomiyaning

ishlab chiqib, bozor ishtirokchilariga tayyor dasturiy vositalarni taqdim etdi — bu yondashuv joriy etish qarshiligini sezilarli kamaytirdi. Qozog'istonda esa joriy etish birja listingidagi yirik emitentlardan boshlanib, keyinchalik kengaytirildi. Ikkala tajriba ham O'zbekiston uchun muhim saboq beradi: birinchidan, tashabbus va metodik ta'minot tartibga soluvchi organ zimmasida bo'lishi lozim; ikkinchidan, majburiylik bosqichma-bosqich, bozorning tayyorgarlik darajasiga mos ravishda joriy etilishi kerak. Ayni shu tamoyillar taklif etilayotgan yo'l xaritasining asosiga qo'yilgan.

Shu bilan birga, modelning xatarlari va cheklovlarini xolis e'tirof etish zarur. Birinchidan, sun'iy intellekt algoritmlari sifatli yoki noto'liq ma'lumotlar asosida noto'g'ri signallar berishi mumkin — shu bois AI xulosalari yakuniy qaror emas, balki auditor e'tiborini yo'naltiruvchi dastlabki skrining sifatida qaralishi lozim. Ikkinchidan, blokcheyn ma'lumotlarning o'zgarmasligini kafolatlasada, dastlab kiritilgan ma'lumotning to'g'riligini kafolatlamaydi — bu muammo birlamchi hujjatlashtirish nazorati bilan birgalikda hal etiladi. Uchinchidan, texnologiyalarni joriy etish kadrlar salohiyatiga yuqori talab qo'yadi, shu bois oliy ta'lim muassasalarida raqamli audit yo'nalishida mutaxassislar tayyorlash va amaldagi buxgalter-auditorlarni qayta malakalashtirish modelning ajralmas tarkibiy qismi hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijasida aksiyadorlik jamiyatlari moliyaviy hisobotlari sifatini nazorat qilishda XBRL, sun'iy intellekt va blokcheyn texnologiyalarini integrativ qo'llashning konseptual modeli asoslandi. Asosiy ilmiy-amaliy natijalar quyidagilardan iborat:

Birinchidan, har bir texnologiyaning modeldagi funksional o'rni va ulushi aniqlandi: XBRL (35 foiz) — ma'lumotlarni standartlashtiruvchi fundamental infratuzilma; sun'iy intellekt (30 foiz) — anomaliyalarni real vaqtda aniqlovchi tahliliy qatlam; blokcheyn (20 foiz) — ma'lumotlar o'zgarmasligining kriptografik kafolati; katta ma'lumotlar (10 foiz) va bulutli texnologiyalar (5 foiz) — qo'llab-quvvatlovchi muhit. Texnologiyalarning integrativ bog'liqligi — XBRLsiz AI samarasiz, blokcheynsiz natijalar kafolatsiz — modelning asosiy konstruktiv tamoyili sifatida belgilandi.

Ikkinchidan, 2025–2030-yillarga mo'ljallangan besh bosqichli yo'l xaritasi ishlab chiqildi: tayyorgarlik (normativ baza, milliy taksonomiya, kadrlar) — XBRL (bank sektori va yirik jamiyatlar) — sun'iy intellekt (AI-audit, NLP) — blokcheyn (tajriba sektorlar) — integrativ tizim (barcha 235 ta jamiyat). Natijada hisobot sifat balli 55 dan 85 gacha oshishi prognoz qilinadi.

Uchinchidan, model «Hududgazta'minot» AJ sharoitiga moslashtirilib, ASKUG–hisob integratsiyasidan yagona elektron hujjat aylanmasigacha bo'lgan to'rt yo'nalishli izchil raqamlashtirish rejasi taklif etildi. To'rtinchidan, iqtisodiy samaradorlik hisob-kitoblari loyihaning yuqori jozibadorligini ko'rsatdi: 35 mlrd so'm boshlang'ich xarajatga nisbatan 118 mlrd so'm yillik foyda, 4 oylik qoplanish muddati va 633 mlrd so'mlik o'n yillik NPV.

Amaliyotga joriy etish yuzasidan quyidagilar tavsiya etiladi: XBRL, sun'iy intellekt va blokcheynning hisobot nazoratida qo'llanilishini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlarni qabul qilish; MHXSga mos milliy XBRL taksonomiyasini ishlab chiqish; bank sektorida pilot loyihalarni ishga tushirish; oliy ta'lim muassasalarida raqamli audit mutaxassislarini tayyorlash va amaldagi kadrlarni qayta malakalashtirish; XBRL International, IFRS Foundation va Jahon banki bilan xalqaro hamkorlikni rivojlantirish hamda raqamli vositalar samaradorligini har yili tizimli baholab borish. Kelgusi tadqiqotlar yo'nalishi sifatida integrativ modelning balli baholash tizimi va shaffoflik xaritasi bilan texnik uyg'unlashuvi hamda katta til modellarning izohlar sifatini baholashdagi imkoniyatlarini chuqur o'rganish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 24-fevraldagi PQ-4611-sonli «Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga o'tish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi qarori.
2. Beneish, M.D. (1999). The Detection of Earnings Manipulation. *Financial Analysts Journal*, 55(5), pp. 24–36.
3. Avlokulov A.Z. Moliyaviy natijalar auditi sifatini oshirish masalalari. «Iqtisodiyot va innovasion texnologiyalar» ilmiy elektron jurnali. № 2, mart-aprel, 2015 yil
4. Matkarimov D.M. Moliyaviy hisobot axborotining sifati va samaradorligini oshirishda xarajatlarni kompleks baholash tizimining o'rni. «Iqtisodiyot va innovasion texnologiyalar» ilmiy elektron jurnali. № 1, yanvar-fevral, 2015 yil 3 www.iqtisodiyot.uz
5. Пресняков, С.В. О критериях качества в бухгалтерском учете и аудите [Электронный ресурс] / С.В. Пресняков. – Режим доступа: http://saldo.ru/article.ru.htmlpub_id=3779
6. IFRS Foundation (2018). Conceptual Framework for Financial Reporting. London: IFRS Foundation, pp. 18–22.
7. PCAOB (2024). Annual Report 2023. Washington: Public Company Accounting Oversight Board, pp. 28–32.
8. Sarbanes-Oxley Act of 2002. Public Law 107-204, 116 Stat. 745, Section 404.

9. Tournon, P. (2005). The Adoption of US GAAP by French Firms before the Creation of the International Accounting Standard Committee. *International Journal of Accounting*, 40(1), pp. 17–37.

10. World Bank (2022). Report on the Observance of Standards and Codes (ROSC) – Uzbekistan. Washington: World Bank, pp. 38–44.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100